

A photograph of pink flowers with dark, almost black, centers. The flowers are in various stages of bloom, with some fully open and others as buds. The background is a soft-focus landscape with green foliage and a light sky. The text 'Blomster' is in a large, black, serif font, and 'vennen' is in a smaller, black, cursive font below it. A light pink rectangular box is at the top of the page.

Blomster

vennen

Nr. 4-2005
Årgang 28

Colchicum autumnale 'Album'

Foto: Ståle Sørensen

Bergflettesnylterot

Foto: Stephen Barstow

Colchicum bivonae

Foto: Kenneth Ingebretsen

Colchicum versicolor

Foto: Kenneth Ingebretsen

Styret og redaksjon   Innhold

FORMANN

Jorun Tharaldsen
Jutulveien 32 A
0853 Oslo
Tlf. 22 23 73 64

SEKRETÆR

Kenneth Ingebretsen
Prost Stabelsv. 265
2019 Skedsmokorset
Tlf. 91 61 65 93

KASSERER

Gøril Fjellset
Vie
2337 Tangen
Tlf. 62 58 20 34

KONTONR. 7877 08 28529

REDAKTØR FOR BLOMSTERVENNEN

Grethe Li
Trollstigen 4
1472 Fjellhamar
Tlf. 67 90 51 34
E-POST: grethli@online.no

REDAKSJONSMEDARBEIDERE:

Ståle Sørensen, Kenneth Ingebretsen og
Tommy Tønsberg.

Styret og redaksjon	s. 3
Fra formannen	s. 4
Redaktøren	s. 5
Høstens divaer	s. 6
Årsberetning	s. 9
Regnskap	s. 12
Allium narcissiflorum ..	s. 13
Snylterot	s. 14
Bokanmeldelse	s. 17
Staudeimport	s. 17
Møtedatoer	s. 18

Forsidebildet

Villert (*Pisum sativum*)
Foto: Jorun Tharaldsen

Og så kom frosten

...og dahliane, som er et fint fargeinnslag i hagen om høsten, henger med nebbet og er modne for å bli spadd opp. Nå skal de ned i vinteropplag i kjelleren. Jeg har i flere år drevet med et vellykket vekselbruk: når dahliane er tatt opp, er det på tide å sette ned tulipaner i løkbrett i hullene etter det som ble tatt opp. Neste vår bytter de plass igjen. Men det må nye løk til hvert år. Jeg spurte en gang venner i Holland hva de gjorde for å ha fin løkblomstring hvert år, og fikk til svar at de kjøpte nye hver høst!

Endelig kom vi i gang igjen med løkimport, etter et par års pause. Nå håper jeg alt fra Potterton er kommet i jorda. Jeg gleder meg i alle fall til å se resultater til neste vår.. Så vidt jeg kan skjønne, var dette vellykket, selv om alltid noen er lei seg for at de ikke fikk alt. Jeg gikk igjennom bestillingene, og fant at det slettes ikke var så mye som manglet, nesten halvparten fikk absolutt alt, 22 manglet en av postene, 4 fikk strøket to, og en var riktig uheldig og fikk bare 60 % av det bestilte. Det var i alle fall usedvanlig fint pakket og en lek å fordele bestillingene videre. Tone Lise Smith og Herdis Nelson har derfor sagt seg ville til å ta på seg fellesimport av alpinstauder fra samme firma neste vår, se påmeldingsslipp i dette nummeret av Blomstervennen. Det blir derfor ingen import fra Sündermann, men hvis noen er interessert i å få planter derifra neste vår, har jeg en del prislister jeg kan sende videre. Ta kontakt med meg om dere ønsker flere opplysninger.

John Tharaldsen

Redaktørens tanker

I går kom den første snøen her på Østlandet. Staudene har sagt takk for i år, og minner oss om at alt har sin tid. Den lille høst sorgen er uunngåelig, og vender årvisst tilbake.

Men gledene gjennom en lang vår, sommer og høst er lagret i form av gode minner fra egen og andres hager. Mange har lagret minnene i form av digitale bilder eller bilder av mer tradisjonelt merke.

Vi som i mange år tok lysbilder, føler nok at tiden har løpt fra oss. Utstyr som var fint og kostbart for noen år siden, står nå og samler støv. De unge ville vel kalle oss dinosaurer fordi vi ikke for lengst har satset på ny teknologi.

Selv går jeg og teller på knappene – men det blir nok et videokamera før neste sesong.

Dette er det siste nummeret som jeg har redaktøransvar for. Fire årganger er det blitt etter at Elin gav seg. Det har vært en givende oppgave for en klubb som jeg er sterkt knyttet til. Jeg har hatt fantastiske medarbeidere, og føler stor takknemlighet over det gode og hyggelige samarbeidet vi har hatt.

Jeg har vært ”gamlemor” i gruppa, men de andre har behandlet meg pent!

Kenneth Ingebretsen overtar som redaktør fra 2006. Det er fantastisk, både for gammelredaktøren og for klubben, at Kenneth stiller opp.

Det er ikke lett å bråstoppe, derfor fortsetter jeg et år til som menig medlem.

Takk for meg!

Egrette

Høsthagens divaer

AV: TOMMY TØNSBERG

Selv om kalenderen viser november er gresset fortsatt livlig grønt og luften kjennes så varm at verandadøren får stå oppe, en liten stund ihvertfall. I hagen har frostværet vi fikk for noen uker siden gjort sitt. Den blå lerkesporen *Corydalis* 'Kingfisher' som har blomstret trofast siden den ble plantet i mai står fortsatt med med noen enkle, om enn veldig medtatte blå blomster, men det er også det eneste.

Tidløsene (*Colchicum*) er borte. De har kommet, blomstret og forlatt scenen i det skuespillet jeg kaller 'hagen'. Nå er plassen tom, og merkelappen er det eneste vitnet på at i jorden ligger løkene og bare venter på neste sesong. Helt siden jeg fikk de første "Nøgne jomfruer" inn i hagen har jeg vært betatt av deres evne til å blomstre på en tid da resten av hagens planter er på vei inn i vinterdvale.

De første som blomstret hos meg var høsttidløs (*Colchicum autumnale*) medbragt av min farmor fra hennes søsters hage i Danmark. Løkene ble plantet midtsommers, og så glemte.

Så en solfylt morgen stod de plutselig der med sine bleke rosa "kropper" yndige små og nesten blåfrosne kunne det virke som. Lenge stod de slik intill høstens strengeste kulde satte en stopper for hele herligheten. Deretter kom snøen og dekket hagen med sitt florlette, hvite dekke og svøpte hagen inn i vintersøvn. Da våren så endelig kom og *Scilla* og *Chionodoxa* sto i fullt flor begynte det å røre seg i jorden der hvor tidløsene hadde blomstret høsten i forveien. Og plutselig brast jorden og et stort mørkegrønt bladverk sprenget seg frem og presset de små stjerneløkblostmene til side. Det var nesten så brutalt at de små stjerneløkene så forskrekket ut der de ble presset til side av denne ukjente grønne lømmelen.

Lærdommen av dette for senere planting ble ihvertfall å ikke plante tidligblomstrende løk og knollvekster på samme plass som tidløsene. I stedet plasseres de fleste tidløse nå heller i bedene hvor deres bladverk kan få utfolde seg, samle næring til løken og så visne ned i fred og ro, godt gjemt bak andre høyere stauder. Når høsten kommer og staudenes bladverk bukker under som følge av frost får tidløsene igjen entre scenen og gi farger til høsthagen.

HØSTTIDLØS (*Colchicum autumnale*)

Min første introduksjon til planteslekten og kanskje den vanligste tidløs i hager. De er som oftest lys rosa, men kan forekomme i hvite utgaver også. Blomstene blir ca. 15 cm høye og er en plante som er godt herdig over store deler av landet.

Den finnes viltvoksende i et stort område i Europa fra sydlige England, Portugal, ja helt til Russland. Den kan med fordel dyrkes i eng skriver Roger Phillips og Martyn Rix i sin bok *Bulbs*.

PRAKTTIDLØS (*Colchicum speciosum*)

Denne tidløsen er alt annet en blyg. De store (opptill 30 cm høye) og sterkt rosa blomstene, ofte med hvit svelg kommer om høsten og en liten koloni av denne kan lyse opp en ellers høsttrist hage. Arten stammer fra Kaukasus, nordlige områder i Tyrkia og Iran og har vært kjent her i landet i mange år. Den renhvite *Colchicum speciosum* 'Album' er utrolig vakker og lyser opp i hagen om høsten. Gi den en lav underplantning av mørkegrønne hasselurt, det blir veldig lekkert. Dessverre ble ikke den hvite formen spesielt lenge i hagen hos meg, og forsvant etter bare to sesonger. Den rene arten av praktidløs derimot har formert seg veldig og blir fler og fler for hvert år som går. Jeg dyrker den i vanlig hagejord.

SULTANTIDLØS (*Colchicum byzantinum*)

Min plante ble innkjøpt som *Colchicum byzantinum* gjennom løkimporten i Blomkstervenners klubb en gang for mange år siden. Siden har den blomstret årvisst i hagen og gledet meg med sine løs rosa blomster. Det er imidlertid usikkert om *Colchicum byzantinum* er det korrekte navnet, det kan ifølge boken *Bulbs* dreie seg om en gammel kryssning mellom *Colchicum autumnale* og *Colchicum cilicicum*. Samme hva den heter, den er både lett dyrket og blomstrer godt her hos meg i vanlig hagejord.

COLCHICUM CILICICUM

Dette er en tidløs fra Taurusfjellene i Tyrkia. Den har rosalilla blomster og blomstrer sent om høsten, men veldig godt. Også denne er kommet til min hage fra løkimport gjennom klubben.

RUTETIDLØS (*Colchicum agrippinum*)

Denne arten skiller seg fra flere av de andre artene ved å ha stjerneformede blomster med sjakkrutemønster i forskjellige rosa nyanser på kronbladene. Dog blomstrer den veldig sent, og blir det ikke tidlig kaldt, får du beundret disse praktfulle blomstene. Den blir ikke veldig høy og har sparsom blomstring, men det den mangler i blomstervillighet tar den igjen for i skjønnhet.

Boken til R. Phillips og M. Rix hevder at denne gamle hageplanten egentlig er en hybrid mellom *Colchicum variegatum* og *Colchicum autumnale*. Den er ihvertfall lett å ha med å gjøre og selv om litteraturen anbefaler å plante den på et tørt sted står mine i fuktig torvjord sammen med Rhododendron i full sol.

Så over til noen av de tidløstartene jeg ikke selv dyrker, men bare beundrer. På en tur til Gøteborg Botaniske hage tidligere i høst stod disse i blomst inne i alpinhuset.

COLCHICUM VARIEGATUM

Dette er en av foreldrene til den skjønnne *Colchicum agrippinum*. Sterk sjakkrutemønstret på kronbladene i samme rosafarger som vi finner hos *Colchicum agrippinum*. Denne er viltvoksende på Kreta, Rhodos og i Sørlige Tyrkia.

I Gøteborg ble den dyrket inne i potter og om den er herdig på friland i Norge er jeg ikke sikker på.

COLCHICUM BIVONAE

Denne vokser vilt over et ganske stort område fra Sardinia, Italia, tidligere Jugoslavia, Hellas og Tyrkia. De plantene jeg så i Gøteborg hadde store koppformede blomster i rosafarger og lysere svelg. Den bør ha en solrik og godt drenert plassering forteller den engelske boken *Bulbs*. Om den er herdig i Norge vet jeg ikke.

Til slutt en liten bemerkning. *Colchicum* er blandt de mest giftige plantene vi kan dyrke i hagen. Så giftige er de at enkelte hagebøker anbefaler å vaske hendene godt etter at du har håndtert løk eller bladverk.

Årsberetning 2005

BLOMSTERVENNERS KLUBB

TILLITSVERV

Etter årsmøtet 25.11.04 har følgende personer hatt tillitsverv i Blomstervernens klubb:

STYRET

Formann: Jorun Tharaldsen
Nestformann: Knut Bjørnstad
Sekretær: Kenneth Ingebretsen
Kasserer: Gøril Fjellet
Styremedlemmer: Ebba Holmboe
Ståle Sørensen
Torild Krogstad

Valgkomité: Lars Arne Rørtveit
Ståle Sørensen (styrets representant)
Tone Lise Smith

Redaksjonskomité
for Blomstervernen: Grethe Li (redaktør)
Tommy Tønsberg
Kenneth Ingebretsen
Ståle Sørensen

Planteimport: Jorun Tharaldsen

Løkimport: Tone Lise Smith
Herdis Nelson

Frøliste/distribusjon: Tone Lise Smith

Bibliotekarer: Lars Arne Rørtveit
Anne Runningen
Kari Kolltveit

Revisorer: Borgny Mansås
Kjellaug Randsborg

Pr. 1. oktober 2005 hadde klubben 458 betalende medlemmer. Tallet omfatter alle medlemmer uansett medlemsform og inkluderer æresmedlemmene.

Medlemsmøter

På medlemsmøtene fra november 2004 – oktober 2005 har vi hatt følgende foredragsholdere og temaer:

- 25 november: Jon Lennart Söderberg
Magnolia
- 9 desember: Berit Kristine Østby og Eivind Damsleth
New Zealand
- 27 januar: Liv Aanerud
Iris
24. februar: Judith Narvhus
Pelargonium, et samleobjekt for mange.
- 31 mars: Ole Jonny Larsen
Vintergrønne planter
- 28 april: Hilary og John Birks
Exploring the world of high alpiners
- 22 september: Geir Moen
Fjellhage
- 27 oktober: *Medlemmenes aften med*
- Knut Bjørnstad
- Elin Conradi
- Jorun Tharaldsen
- Tommy Tønsberg
- Signe Videm

Styrets arbeid

Det har vært holdt fem styremøter.

STIPEND

Ble utdelt til Tommy Tønsberg med kroner 5000 for utvikling av egen hage og til alpin konferanse i Nederland.

IMPORT

Vi har hatt en vellykket løkimport fra Pottertons nursery og en staudeimport fra Sündermann. Tone Lise Smith, Herdis Nelson og Jorun Tharaldsen har vært ansvarlige for dette.

BIBLIOTEKET

Det er innkjøpt bøker for kr 250.-.

BLOMSTERVENNEN

Det har blitt utgitt 4 numre av Blomstervennen.

TUR

Det ble arrangert sommertur til Mjøsområdet 4. juni med besøk i hager, planteskole og med plantemarked. Gøril Fjellet tok seg av dette.

PLANTEBYTTE/SALG

Ble arrangert i Botanisk hage på Tøyen 20. august.

FRØINNSAMLING

Frølisten og frø er laget og sendt ut av Tone Lise Smith og medhjelpere etter frø innsamlet av våre medlemmer.

OKTOBER 2005,
Kenneth Ingebretsen

Regnskap

FOR PERIODEN 01.10.2004-30.09.2005

KOSTNADER

<u>Kto nr.</u>		
4200	Innkjøp loddsalg	2 143,85
4300	Innkjøp varer	3 426,00
6300	Møter husleie, vaktmester	13 613,70
6320	Møter fordragsholder	15 790,58
6340	Møter bevertning	6 270,78
6360	Sommertur	15 992,50
6820	Trykking Blomstervennen	14 205,00
6840	Bøker til bibliotek	240,00
6860	Frøklubb	743,00
6890	Annen kontorkostnad	8 195,50
6940	Porto Blomstervennen	12 693,65
6941	Porto annet	439,00
7300	Kostnader vedr. jubileet.	1 150,00
7410	kontingenter	300,00
7450	Stipend	5 000,00
7460	Gaver	260,00
8170	Gebyrer bank	255,50
	Årets overskudd	<u>23 250,71</u>
		<u>123 969,77</u>

OMLØPSMIDLER

1500	Kundefordringer	500,00
1900	Kassebeholdning	2 521,50
1920	DNB-NOR	11 207,71
1925	DNB NOR høyrentekonto	70 123,60
1970	Likviditetsfond	<u>127 373,16</u>
		<u>211 725,97</u>

INNTEKTER

<u>Kto nr.</u>		
3100	Frøklubb	3 629,00
3200	Salgsinntekter diverse	3 671,00
3320	Møter inngangspenger	16 330,00
3600	Sommertur	17 200,00
3700	Provisjon plantesalg	2 278,00
3920	Kontingenter	65 275,00
3960	Loddsalg	12 747,00
Sum	Driftsinntekter	<u>121 130,00</u>
8040	Renteinntekter	51,44
8042	Verdiregulering likviditetsfond	2 788,33
		<u>123 969,77</u>

EGENKAPITAL

8800	Årsresultat	23 250,71
2000	Disponibel egenkapital	188 475,26
		<u>211 725,97</u>

Regnskapet er revidert og funnet i orden.

TANGEN 4. OKTOBER 2005

HVAM

Geril Fjell
KASSERER

Bergny Mansås
REVISOR

Allium narcissiflorum

AV: MAGNAR ASPAKER

Allium narcissiflorum er etter min mening en av de aller flotteste av løkene. Blomstene er store sammenlignet med det man ellers ser hos *Allium*. Fargen kan variere en del innafor arten, fra ganske kvitrosa til dyp lillarosa. Planten blir 15 – 30 cm høy, alt etter hva slags jord den vokser på. Størst blir den på djup og lett fuktig jord, men den blir også fin i grusbedet mitt.

Allium narcissiflorum vokser vill på steder med kalkholdig grusjord i de sørvestlige Alpene. Den er endemisk for dette området. Det finnes en annen art, *A. insubricum*, som kommer fra omtrent samme område og som er så lik *A. narcissiflorum* at jeg ikke greier å se noen forskjell på dem. Seedlist handbook har disse to som forskjellige arter, mens Botanica sier at de er de er samme art og at navnene altså er synonymmer. Jeg synes dette sist høres meget sannsynlig ut.

Planten kan formeres ved frø eller deling. Frøene må såes om høsten, de trenger kulde for å spire. De spirer heller ikke særlig godt, og man får sjelden opp mange planter. Dette kan være en av grunnene til at den ikke er vanlig å se i handelen. Jeg har aldri sett den til salgs i hagesentre, og bare en gang i et gartneri, som nå dessverre er nedlagt. Man må nok ty til glade amatører om man skal få tak i planten. Dersom man bestiller frø fra en av frøklubbene f eks STA, er det minst 80 % sjanse for at man får feil frø. Som oftest er det *A. cyatophorum* var *farreri* man får. Ikke noe galt med den, men den kan på ingen måte måle seg med *A. narcissiflorum*, og det er ganske forunderlig at disse kan bli forvekslet med hverandre.

Allium narcissiflorum har i Hageselskapets store bok om løk og knoller fått navnet klokkeløk som jeg synes beskriver planten godt. Blomstene ligner jo ikke mye på narcisser, så man kan unders på hvorfor den fikk det botaniske navnet. I samme boka står det at den er hardfør i lavlandet til Nordland. Men jeg vet at den trives utmerket langt nordover i Troms. Det har aldri vært noe problem med overvintringen på den her hos meg.

Snylterot også en hageplante?

Av: ØYSTEIN STØRKERSEN

I en hage i Malvik like ved Trondheim dukket det sommeren 2005 opp en merkelig blomst i et bed dekket med eføy. Blomsterstengelen var over 30 cm høy og så ikke ut til å ha noen blader eller klorofyll. Den kjertelhårete stengelen var mest lilla på farge og blomstene hadde innslag av lysere farger og minnet om en viss orkide der den vakkert stod ved husveggen. For en som er kjent med slekten snylterot var det imidlertid ikke vanskelig å kjenne igjen denne planten som en snylterot. Men hvordan var den havnet her på Malvik? Svaret kunne hageeier Stephen Barstow gi da han avslørte at han i to omganger hhv for fem år og tre år tidligere hadde ”kastet” noen frø av denne arten i et bed med eføy. Frøene stammet fra England og Tyskland. At det ble en vellykket utsåing hadde han egentlig ikke regnet med og han ble derfor overrasket da han fikk øye på den noe merkelige blomsten borti bedet! I følge Lids flora skal denne planten hete bergflette-snylterot på norsk og *Orobancha hederæe* på latin.

Snylterotslekta er en del av snylterotfamililien. Avhengig av hvilken litteratur man refererer er det et fellestrekk for artene at de er uten klorofyll, men størrelsen på blomsterstengelen er varierende fra bitte små til kjemper på flere meter og med centimeter tykke stengler. Totalt finnes det over 150 arter i selve snylterotslekta. Som navnet sier er dette en parasitt som lever på røttene av vertsplanten og som bygger opp en knoll i jorda. Når knollen etter noen år har samlet nok energi sender planten omsider opp en blomsterstengel som bl.a. kjennes på at den ikke har noe klorofyll. Artene i snylterotslekta er altså spesielt tilpasset til å parasitere på andre planter. Den har meget små og lette frø og kan spres med vind over lange avstander. Spredningspotensialet er stort fordi hver plante kan produsere hundretusener av små frø. Når frøene spirer er de avhengig av å være minimum 2-3mm nær vertsplanten for å kunne vokse videre ved å treng inn med sine egne røtter i vertsplantens røtter. For å kunne spire må frøene dessuten påvirkes av et kjemisk stoff som produseres av de forskjellige vertsplantene. I følge gammel europeisk folkemedisin skal snylterotarter ha vært brukt som medisin, bla. som tinktur mot gallestein og kreft. Det

angis at smaken er nokså bitter, og virkningen er vel kanskje tvilsom? I følge boka *Cornucopia* (Sourcebook of edible plants) benyttes fortsatt en art i snylterotfamilien (*Aeginetia indica*) til å gi fiolett farge til en thailandsk rismeldessert ("kanom dok din"). En annen art *Cistanche deserticola* er fortsatt så viktig i kinesisk tradisjonell medisin at den samles i så store mengder at det er vedtatt globale restriksjoner på handelen for å unngå overhøsting. I følge boka *Materia Medica* (Chinese herbal medicine) skal den styrke ens "yang", nyrefunksjonen og virker til og med mot barnløshet! En art *Orobancha ammophylla* er i følge internett kjent som matplante, der unge skudd og knollene kan spises rå eller kokt.

I Norge vokser ikke opprinnelig noen arter i selve snylterotslekta, men det finnes en rekke arter i Europa, og bl.a. vokser åtte arter i vill tilstand i Sverige, i tillegg til at ytterligere 6 arter er påvist som tilfeldige gjester der. Innenfor snylterotfamilien finnes det dog en art i Norge, nemlig skjellrot *Lathraea squamaria*. Den vokser som parasitt på bl.a. hassel i Sør-Norge. I Norge skal det i følge Lids flora hittil være påvist fire arter snylterot, og alle sammen er innførte. Bergflettesnylterot skal opptre regelmessig i botaniske hager i Oslo og Bergen. I naturlig tilstand finnes denne arten ellers i Vest- og Sør-Europa. I Storbritannia så er det for øvrig ikke sammenfall mellom eføyens utbredelse og bergflettesnylterotens forekomst. Denne snylteroten finnes nemlig stort sett bare i sør og vest der, noe som tyder på at arten er varmekrevende. En annen art som også opptre regelmessig i Norge er berberissnylterot *O. lucorum* fra Alpene (parasiterer også *Thalictrum*-arter i tillegg til *Berberis*). Den skal finnes i botaniske hager i Oslo og Bergen. Mens mauresnylterot *O. caryophyllacea*, som snylter på *Galium album* og *G. verum*, er funnet en gang i Buvika nær Trondheim. Kløversnylterot *O. gracilis* som snylter på *Trifolium*-, *Medicago*- og *Tropaeolum*-arter, er funnet i Ås (Akershus). De svenske artene er bl.a. ryllikssnylterot *O. purpurea* som snylter på *Achillea millefolium*, timiansnylterot *O. alba* som snylter på *Thymus serpyllum*, tistelsnylterot *O. reticulata* som snylter på *Cirsium*-arter, knoppurtsnylterot *O. elatior* (snylter på *Centaurea*-arter) og den svært like arten *O. minor* (som snylter på *Trifolium*-arter). Alle anses som sjeldne i Sverige, mens timiansnylterot er kanskje den arten som det er lettest å komme over dersom man besøker Øland eller Gotland. Den er for øvrig en av minste av de her nevnte artene med sine 10-20cm. Flere av snyltero-

tartene er ansett som ugress, for eksempel reduserer ulike arter snylterot avlingene av kløvervekster, bladrike grønnsaker, tomat/agurk og tobakk i USA og rundt Middelhavet, og flere arter bekjempes aktivt. Det er hittil lite som tyder på at noen snylterotarter kan opptre ugressartet her til lands, men med klimaendringer så kan det hende at noen arter kan spre seg hit på egen hånd. På engelsk heter slekten broomrape, en spesiell navnesammensetning! Det navnet har sin opprinnelse i gammel latin, der det britiske "broom" (sopelim) henspeiler på gyvel (i denne sammenheng at en art snylterot parasiterer denne), mens rapum er en kul eller knoll (jf f.eks nepe - *Brassica rapa*) formet av røtter. I følge *New Flora of the British Isles* vokser arten *Orobanche rapum-genistae* (Greater Broomrape) på gyvel og er den største arten der med sine vel 90cm. Vakre illustrasjoner av snylterotarter finnes forøvrig i den nordiske floraen av Mossberg. Den som har sansen for uvanlige (men vakre!) planter som f.eks. snylterot, kan tydeligvis også i Norge forsøke å så ut frø av slike arter der passende vertsplanter finnes. Resultatet av slik såing vil dog ikke vise seg før etter noen år, så det er derfor ekstra spennende dersom en blomsterstengel dukker opp etter flere års skjult liv i jorda! Frø av snylterotarter kan for øvrig skaffes fra flere frø firmaer, bl.a. Chiltern Seeds og B&T World Seeds.

Bokanmeldelse

KNUT LANGELAND: STAUDER I NORSKE HAGER

Bokhyllene våre fylles opp av bøker om Saxifraga, Hosta, Peoner og andre planteslekter. Knut Langeland har valgt plantemiljøet, norsk plantekultur og generelle plantetema i sin bok.

Han har skrevet en bok som vitner om brede kunnskaper, og han har gjort det med innsikt og sjarm. Boka inviterer leseren til å glede seg over enkeltplanters lange og spennende historie, den presenterer gamle sagn, og har i tillegg nyttige saksopplysninger om plantene. Bildestoffet er litt variabelt, men enkelte bilder er slående vakre.

Boka har et utmerket register og en grei litteraturliste.

Denne boka kan anbefales!

Grethe

Import av alpinstauder

Vi planlegger import fra Pottertons neste vår. De som er interessert i å være med på denne importen (levering våren 2006), bes fylle ut slippen under og sende den innen 10. desember til Herdis Nelson, Lindebergåsen 47B, 1068 Oslo eller Tone Lise Smith, Idunnsvei 59, 1386 Asker.

Vennligst legg også ved kr. 20,- i frimerker (helst i mindre valører) til dekking av utsending av prislister og bestillingsskjemaer. Hvis du også ønsker katalog fra Pottertons, må du betale i alt kr. 35 i frimerker. Innholdet i katalogen vil også bli tilgjengelig på firmaets hjemmeside: www.pottertons.co.uk - se under Alpine and Woodland Plants når den trykte katalogen er klar. Prislister etc. sendes ut når katalogen foreligger en gang i januar.

NAVN:.....

GATE/VEI:.....

POSTNR:.....STED:.....

E-POSTADRESSE:.....

Kryss av for bare prislister: eller prislister og katalog:

Møtedatoer fremover

TORS DAG 24 NOVEMBER KL. 19.30

Årsmøte og foredrag av Peter Korn.

Foredragsholder er Peter Korn, som har sin egen botaniske hage og planteskole med vekster fra hele verden. Han flyttet fra Skåne til Eskilsby, 3 mil øst for Gøteborg i 2003, og vi skal få se og høre hvordan den nye hagen har blitt til.

TORS DAG 8 DESEMBER KL. 19.00 (OBS! MERK TIDEN)

Julemøte, med foredrag av Jorun Tharaldsen. "Vilt og tamt i Hellas"

Likte du forsidebildet og bildene på motsstående side bør du ikke gå glipp av dette. OBS! Biblioteket er ikke oppe denne dagen.

Frist for påmelding er 30. november.

Inngangspenger kr. 100,-

Påmelding til Gøril Fjellet på tlf. 62 58 20 34 eller [gjfellet@online.no](mailto:gjellet@online.no)

TORS DAG 26 JANUAR 2005 KL. 19.30

Carina Larsson holder foredrag om slekten juleroser - *Helleborus*, som hun har spesialisert seg på og dyrker i sin planteskole Ulriksdal i Kivik, sørøst for Malmø, der hun også har en stor og vakker hage.

MØTESTED:

Møtene holdes i husmorhuset, Fagerborggt. 14.

Biblioteket er åpent fra 18.30

Heilborus cyclophyllus

Asphodeline lutea

Cyclamen hederifolium

Colchicum bivonae

Alle foto: Jorun Tharaldsen

Planteportrettet

Allium wallichii

Denne prydløken så jeg for første gang i Botanisk hage i Reykjavik i sommer. Den har mørke blomster på høye stilker og er utrolig vakker. Planten stammer ifra Vestlige deler av Kina, Tibet og Himalaya.

Den blomstrer midtsommers på ca. 60 cm høye stengler. Selv om jeg ikke har dyrket den selv vet jeg at den finnes i hager på Østlandet, og burde derfor gå i mange hager.

Et raskt søk på Internett viste at den kommer i et vell av fargevariasjoner. Denne mørke er allikevel

den vakreste etter min mening. Som alle prydløk vil den stå i godt drenert jord og gjerne full sol. Noe å gå på jakt etter i årets frøliter?

Text og foto: Tommy Tonsberg